

BÁNOVSKÝ

zpravodaj

3/2020

Den otevřených dveří v hasičské zbrojnici

foto Radomír Kočica, Andrea Koničková

První svaté přijímání v Bánově

foto Vlastimil Ondra, Andrea Koničková

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

srdečně Vás zdravím na konci léta s dalším vydáním obecního zpravodaje. Bohužel není moc příležitostí se potkávat na větších kulturních akcích kvůli epidemii koronaviru, a tak se pokusím shrnout, co je nového a co nás letos ještě čeká.

Jsem rád, že se nám povedlo v tom „mezičase“, kdy byla opatření proti šíření covid 19 relativně uvolněna, uspořádat Bánovské leto, užít si jak letní kino, tak sobotní zábavu, kterou navštívila téměř pětistovka hostů i za nepříznivého počasí. Neděle patřila tentokrát folklórnímu memoriálu Zdeňka Zálešáka, který tradičně pořádá soubor Hútek ve spolupráci s naší farností. Nechyběly ani kolo-toče a sobotní program s kouzelníkem, takže i děti a peněženky rodičů a prarodičů si přišly na své. Krátce po bánovském letě začalo zase „přítuhovat“, co se epidemie týče, a tak bylo třeba hodně zvažovat, co pořádat a co ne. Začátkem září měla přijet delegace ze slovenského Bánova a pobavit se při příležitosti dalšího ročníku Babího leta. Po konzultaci se starostou Milošem Rybářem, jsme vyhodnotili, že letošní setkání vynecháme nejen kvůli obavám o zdraví účastníků, ale také kvůli možným komplikacím, které by mohl slovenským přátelům tento zájezd způsobit, jelikož jsme netušili, zda nebudou v září nařízeny nějaké povinné karantény, testování apod. V návaznosti na to Zpěvule vyhodnotily, že nebudou raději pořádat ani samotné Babí leto. Mezitím byly zrušeny i Slováké slavnosti vína. Škoda těchto akcí, ale než po akci trasovat desítky či stovky nakažených, raději většina pořadatelů akce ruší. Jak dlouho to takto ještě bude, neumí nikdo předvídat. Obávám se ale, že tímto rokem epidemie nekončí, takže bude spíš důležité zaujmout celostátně i celosvětově správný postoj k této nemoci a naučit se s tím tak nějak rozumněji žít, než nám to naši kultura zlikviduje. Už je připraven i hodový program, ale jestli zábava bude nebo ne, to se pozná až v listopadu. Nicméně jsem rád, že nikdo nehází flintu do žita, a naopak vše připravujeme s jistým optimismem. Snad to všechno dobře dopadne.

Dost ale tohoto neveselého tématu. Máme mnohem více pozitivních výsledků práce v naší obci.

Místní komunikace Ulička

Dokončuje se výstavba nové komunikace v Uličce, tak se mohou místní i projíždějící konečně těšit na čistou novou silnici po roce, kdy se kopala kanalizace, přípojky, následně vodovod a nyní samotná silnice. Víím, že je to dlouho a není nic příjemného mít takovou dobu před domem bagry a bahno až na okně, proto děkuji všem „Uličanům“, že to vydrželi a těším se společně s nimi na novou Uličku.

Chodník, parkovací stání, veřejné osvětlení a oplocení mateřské školky

Hotový bude chodník a parkovací stání u mateřské školky. Zahradka školky má i nové oplocení a u chodníku jsou také nové sloupky a svítidla veřejného osvětlení. Staré sloupky budou demontovány až se starým rozhlasem, který bude nahrazen digitálním rozhlasem. Na chodník a veřejné osvětlení jsme získali dotaci od Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 1,6 milionu Kč.

Parkoviště u mateřské školky

Bezdrátový rozhlas

Stejně vysokou částku, tedy 1,6 milionu Kč nám poskytne i Ministerstvo životního prostředí na nový rozhlas v rámci projektu Protipovodňová opatření obce Bánov, jehož celková cena bude činit 2,2 milionu Kč. Tyto částky se mohou měnit dle vysoutěžené ceny díla. Realizace proběhne v podzimních měsících.

Sběrný dvůr s novým povrchem a odvodněním

Chodník na Zámečku

V minulém zpravodaji jsem psal, že jsme nezískali dotaci od Státního fondu dopravní infrastruktury na chodník na Zámečku. Pár dní na to zasedal výbor SFDI a do programu přibýly další finance. Díky tomu se dostalo i na náš projekt a na jaro začne oprava chodníku od zkratky naproti obecnímu úřadu až po konec obce ve směru na Suchou Loz. Celková vysoutěžená cena je 2,9 milionu Kč a z toho 85 %, tedy téměř 2,5 milionu Kč přispěje SFDI.

Vodní nádrž u Šumáku

Probíhá výběrové řízení na zhotovitele vodního díla VN1. Realizace je naplánována od jarních měsíců 2021. Čekáme na vysoutěženou cenu díla. Předpokládaná cena je 10 mil. Kč, z čehož 70 % hraří Ministerstvo zemědělství.

Prodloužení zatrubnění potoka

Desítky let probírané a připravované zatrubnění potoka proběhlo stavebně bez větších komplikací a nyní pokračujeme chodníkem podél potoka až do ulice Za Humny. Na podzim bude tato zkratka průchodná a osvětlená. Více by se nám líbilo, kdyby byl potok zatrubněný až po most a chodník by vedl rovně na „beneších“. Toto řešení nám však několikrát nebylo povoleno orgánem →

ochrany životního prostředí, a tak jsme rádi, že se povedlo alespoň takovému řešení, které dovolí tento úsek zprůchodnit i stabilizovat budovy podél původního toku. Rozdíl této varianty je i finanční, jelikož pokračování zatrubnění až po most by bylo o další 3 miliony Kč dražší.

Dětské hřiště v Jakobovci

V září byly demontovány staré hrací prvky „Na houpačkách“ v Jakobovci a nahrazeny novým dětským hřištěm. Na nové hřiště jsme získali dotaci od Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 414 000,- Kč, celková cena hřišti činí 590 000,- Kč.

Dětské hřiště v Jakobovci

Ordějov

Z důvodu poškození vypouštěcího mechanismu přehrady Ordějov bude přehrada na podzim vypuštěna a v příštím roce dojde k opravě. Dle projektové dokumentace této opravy bylo v červnu 2019 při provádění potápěčských prací zjištěno, že vnitřní části betonové konstrukce požeráku jsou značně degradované a dochází k vydrolování kusů betonu z konstrukce. Následkem bylo uvíznutí betonových odlomků v uzavíracím mechanismu šoupěte. Následnou manipulací bylo šoupě uzavřeno. Další manipulace šoupětem není možná z důvodu možného dalšího vnosu fragmentů betonu a následné nemožnosti šoupě uzavřít. Odtok z nádrže je v sou-

Nova stoka AIO v zahradách na Láně

časnosti zajištěn přes přelivnou hranu. Výpustné zařízení vyžaduje opravu betonových konstrukcí. V rámci navržené stavby bude provedeno odstranění stávajícího betonového objektu požeráku umístěného v návodním svahu hráze vč. přítokového betonového potrubí a vybudování betonového požeráku shodných dimenzí a zavazovacích žeber.

O prázdninách se mimo jiné opravila celá plocha sběrného dvora. Byly vyměněny zářivky ve sportovní hale za moderní LED svítidla odolná proti nárazu a s mnohem nižší spotřebou. Navíc lze světlo ztlumit, což se určitě bude hodit nejen při pořádání plesů a zábav. Co letos ještě musíme stihnout je vybudování nové kanalizace v zahradách na Láně, předlážit poslední úsek „Zkratky“ podél dětského hřiště, namontovat venkovní žaluzie na školní sál a zprovoznit kamerový systém především na všech vjezdech do obce kvůli ochraně před krádežemi, kterých bohužel přibývá.

Jak vidíte, co se obecních investic týče, na ty naštěstí covid vliv neměl a podařilo se nám toho letos snad ještě více než běžně, což nás moc těší a věřím, že nejen nás na obecním úřadě a v zastupitelstvu, ale nás všechny Bánovjany.

Vážení přátelé, přeji Vám krásné podzimní dny, pevné zdraví a stále dobrou náladu!

Váš starosta Marek Mahdal

Z jednání zastupitelstva obce Bánov

ze dne 10.9.2020

(úplné znění usnesení na www.banov.cz/uredni-deska)

Zastupitelstvo obce schvaluje:

- Smlouva o využití sběrného dvora pro účely zpětného odběru a odděleného sběru elektrozařízení, elektrodopadu, baterií a akumulátorů uzavřená mezi Obcí Bánov, Bánov č. 700, 687 54 a REMA Systém, a.s., Praha 4, Budějovická 1667/64, 140 00.
- Řád veřejného pohřebiště a provozování veřejného pohřebiště Obce Bánov s účinností od 31.8.2020.
- Smlouva o dílo na akci „Bánov – rekonstrukce stoky „A-10“ mezi Obcí Bánov, Bánov č. 700, 687 54 a ARTESIA, spol. s r.o., Ratíškovice 241, 696 02 Ratíškovice. Cena díla celkem činí 3 011 667,83 Kč bez DPH.
- Smlouva o dílo na akci „Stavební úpravy chodníku III/4981 k.ú. Bánov“ mezi Obcí Bánov, Bánov č. 700, 687 54 a SILAMO s.r.o., U Porážky 2337, 688 01 Uherský Brod. Cena díla celkem činí 2 901 646,52 Kč bez DPH.
- Rozhodnutí o přidělení zakázky na akci „Rekonstrukce dětského hřiště“ pro Bonita Group Service s.r.o., Drásov 583, 664 24 Drásov.
- Smlouva o dílo na akci „Rekonstrukce dětského hřiště“ mezi Obcí Bánov, Bánov č. 700, 687 54 a Bonita Group Service s.r.o., Drásov č. 583, 664 24 Drásov. Cena díla celkem činí 488 278,00 Kč bez DPH.
- Smlouva o smlouvě budoucí č. V 06/01/2020 o provozování vodovodu pro veřejnou potřebu mezi Obcí Bánov, Bánov č. 700 a Slovácké vodárny a kanalizace, a.s., Za Olšávkou 290, Sady, 686 01 Uherské Hradiště na akci „Prodloužení vodovodu v ulici K Borkom SO 01 - Vodovod“.

O keramickou popelnici 2020

Ve Zlínském kraji nejlépe třídí odpady lidé v Uherském Hradišti, Luhačovicích, Viganticích a Bořenovicích

Bystřice pod Hostýnem (7. září 2020) – Uherské Hradiště, Luhačovice, Vigantice a Bořenovice. To je čtveřice měst a obcí ve Zlínském kraji, jejichž obyvatelé v loňském roce nejlépe třídili odpady. Zástupci obcí dnes na slavnostním ceremoniálu v prostorách zámku v Bystřici pod Hostýnem převzali prestižní ocenění v soutěži „O keramickou popelnici“. Tradiční krajské klání samospráv organizuje již poctnácté Zlínský kraj ve spolupráci s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s. v rámci aktivit zaměřených na podporu tříděného sběru odpadu v regionu.

„Problematika třídění odpadů je pro nás dlouhodobě velice důležitá téma. S pomocí rozšiřování sběrné sítě a osvěty pro občany lze výsledky zlepšovat. Těší mě, že stále více lidí bere odpovědné nakládání s odpady jako samozřejmost, i tak je ale pořád mezi námi dost těch, kterým chybí dostatek informací,“ uvedla na ceremoniálu Margita Balaščíková (ANO), krajská radní zodpovědná za oblast životního prostředí a zemědělství.

Stejně jako loni byly do soutěže i v letošním ročníku automaticky zařazeny všechny obce, které jsou zapojeny do celorepublikového systému třídění a využití obalových odpadů společnosti EKO-KOM, a.s. Hlavním kritériem pro hodnocení bylo množství vytríděných odpadů na jednoho obyvatele a počet tříděných komodit na území jednotlivých obcí a měst. Zohledněny byly navíc i hustota sběrné sítě nebo sběr kovových odpadů. Samotné hodnocení pak bylo provedeno na základě údajů poskytovaných obcemi do systému EKO-KOM v rámci jejich pravidelného vykazování za stanovené období. Obec získává výsledné skóre, které je součtem bodů z osmi soutěžních kategorií – tří hlavních a pěti doplňkových. Podle počtu výsledných bodů se stanovilo celkové pořadí.

V kategorii měst nad 15 000 obyvatel zvítězilo stejně jako v loňském roce Uherské Hradiště, na druhé příčce skončil Rožnov pod Radhoštěm, třetí místo obhájil Uherský Brod. V kategorii obcí s počtem obyvatel od 1 501 do 15 000 zvítězily vloni druhé Luhačovice, následované Šumicemi a Bánovem. Mezi obcemi do 1 500 obyvatel patří letos první příčka vloni stříbrné obci Vigantice, následují Rajnochovice a Korytná. Nejúspěšnější mezi malými obcemi do 500 obyvatel jsou v třídění Bořenovice, na stupních vítězů je doplnily stříbrný Rudimov a bronzová Oznice.

V rámci slavnostního vyhlášení získaly nejlepší obce a města stylové keramické popelnice, k tomu ještě věcné ceny a také motivační příspěvek od Zlínského kraje na podporu odpadového hospodářství. Obce na prvním místě v každé kategorii si odnesly 30 tisíc korun, na druhých místech 20 tisíc a za bronzovou příčku 10 tisíc korun.

„Na jednoho obyvatele Zlínského kraje připadlo za loňský rok 22,5 kg vytríděného papíru, takřka 14 kg plastů, 13 kg skla a 0,3 kg nápojových kartonů. Celkově se jedná o téměř 50 kg v přepočtu na jednoho obyvatele kraje, což je meziroční nárůst o bezmála 3 kilogramy oproti roku 2018. Celkové výsledky kraje zůstávají sice pod celorepublikovým průměrem, z dlouhodobého pohledu ale vytríděné množství využitelných složek odpadů z domácností v kraji každoročně narůstá. Např. před 14 lety byla průměrná výtěžnost papíru, plastů, skla a nápojového kartonu na obyvatele zhruba poloviční,“ upřesnila Martina Filipová, ředitelka Oddělení regionálního provozu společnosti AOS EKO-KOM, a.s.

Aktuálně se na území Zlínského kraje nachází více než 18 tisíc barevných kontejnerů a malých nádob, umístěných přímo u domů. Největší podíl tvoří nádoby na plasty a na sklo. Do systému EKO-KOM, který ve spolupráci s obcemi a městy zajišťuje zpětný odběr a využití obalového odpadu, je v kraji zapojena drtivá většina obcí – celkem 307. Na třídění odpadů se tak může podílet 100 procent obyvatel kraje. Postupně se také snižuje docházková vzdálenost k barevným kontejnerům. Obyvatelé ČR to k nim mají v průměru jen 91 metrů.

Tichý společník

Milí čtenáři Bánovského zpravodaje,

v současné době přichází do kin film režiséra Pavla Göbla *Tichý společník*, který se natáčel na podzim 2019 v našem kraji, a ve kterém si zahráli téměř všichni členové bánovského divadelního spolku *Pod lampú*. Proto nás zajímalo, jak natáčení prožívali a jak na něj vzpomínají právě oni.

Nabídka zahrát si ve filmu nepřichází zrovna zas tak často, prozradte nám tedy na úvod, jaká byla vaše role ve filmu? A jaké byly začátky? Měli jste třeba trému nebo obavy?

Martin Slíva (dále jen MS): Hrál jsem hospodského povaleče, takže role šitá na míru... Začátky byly rychlé. Obavy jsem měl, že si snad pro samé čekání ani nezahraju, ale nakonec to vyšlo.

Ludmila Horňáková (LH): Moje role byla jen malá, jednalo se o platonickou lásku hlavního hrdiny, Petru. Do rodné dědiny se vrátila z vězení a na krku má náctiletou dceru, o kterou se moc nestará. Byly to jen tři natáčecí dny, z nichž jsem obavy měla, ale jen trochu. Text byl krátký, tak se to dalo zvládnout.

Michaela Vystrčilová (MV): Kamarádka Petry, platonické lásky Miry Maliny, komparz. Začátky byly velice zajímavé, vůbec jsem nevěděla, do čeho jdu a co mě čeká, ale chtěla jsem si to moc zkusit. Trému jsem měla určitě a to jsem ani neříkala žádný text.

Jak se Vám pracovalo s profesionálními herci, panem režisérem a členy štábu? Byli na vás „hodní“?

MS: Čím větší hvězda, tím pohodovější člověk - to tentokrát platilo. Štáb nás měl nejraději, když jsme jim nějakou uléli... A režisér je prostě ujetý týpek, který nejde pro drsnější slovo nikdy daleko, ale vždycky to s vama myslí dobře.

LH: Musím říct, že pražští herci jsou strašně sprostí. Jejich slovník se mi vůbec nelíbil. O nás, kteří jsme měli „roli“, se starali pěkně, nosili bundy na zahřátí, pití, jídlo. Kdežto komparzisti jim byli ukradení. Bylo to pro nás takové divné, když to byli naši bánovští kamarádi.

MV: Osobně jsem s profesionálními herci až tak moc do styku nepřišla, ale bylo to moc zajímavé pozorovat i jen tak z dálky. Taková možnost se nenaskytne každý den. Doteď si nedokážu moc dobře představit, jak z takového množství záběrů vznikne nakonec film.

Na koho z nich nejraději vzpomínáte?

Jana Beníčková (dále jen JB): Na Ondru Malého. Je to obraz pokorného a zodpovědného herce pro danou roli. Navíc i jako člověk byl ochotný a milý.

MS: Nejvíce jsem si pokecal s Vráťou Brabencem a Jožo Polievkou - dvě nádherné postavičky, které jsou hlavními hvězdami Göblových filmů.

MV: Na Kláru Issovou a Ondru Malého.

Co se Vám na natáčení nejvíce líbilo?

MS: Chvilky mezi natáčením, když jsme mohli pokecat.

LH: Teplou v maskárně. Kromě toho tepla jsme se všechny těšily, jak nás pěkně namalují a učešou. Ale bohužel, maskérky se na nás podívaly a pronesly: „Vypadáte pěkně, tak přirozeně, to je dobré. Zítra si dejte už doma řasenku, ať nás to nezdržuje.“

MV: Možnost vyzkoušet si a vidět, jak vzniká film.

A co bylo naopak pro vás nejnáročnější?

MS: Právě ty chvilky mezi natáčením, kdy jsme nemohli pokecat...

Jitka Vranková (JV): Nejhorší pro mě bylo neustálé čekání na něco nebo na někoho.

LH: Brzké ranní vstávání, na 6 hod. na place. A na řadu jsem se dostala až před obědem.

MV: Určitě čekání, a nekonečné opakování scén pořád dokola.

Dokázali byste si po této zkušenosti představit, že se budete živit jako filmový herec?

JB: Když je člověk mladý, tak má různé touhy a plány. Potom stačí jeden natáčecí den a vaše představy o herecké profesi se rozplynou. Obdivuji Kláru Issovou, že dokázala v takovém počasí bez breptů podat požadovaný výkon a ke každému vrácenému záběru přistupovala vždy s obrovskou pokorou. Je to velká profesionálka. Mezi profesionální přístup amatérského herce počítám Mariána Čubíka. Ten byl každý natáčecí den velmi trpělivý a k opakování záběrů přistupoval vždy, jako by se hercem narodil.

MS: Ne, ale v cateringu by to třeba šlo...

JV: Jako komparz bych se rozhodně živit nechtěla, to čekání by mě umožnilo. Byla to jinak ale moc zajímavá zkušenost a jsem za ni ráda (ne všem se to poštěstí..), ale na další komparz bych už nešla.

LH: Právě že po této zkušenosti jsme asi všichni usoudili, že bychom profesionálními herci být nechtěli. To čekání po celý den je nudné.

MV: Určitě ne :o)

Těšíte se, až se uvidíte v kině?

JB: Nemůžu říct, že těším, spíš je to napětí a obavy. Naštěstí moje role byla malinká, tak snad to diváci nebudou hodnotit příliš kriticky.

MS: Jako pravý exhibicionistický introvert asi ano.

LH: Těším se i bojím zároveň. Nerada se vidím na videu, můj hlas mi připadá trapný, proto mám obavy.

MV: Ano bude to velice napínavé.

Milí divadelníci, děkujeme za rozhovor a přejeme hodně úspěchů, ať se vám daří!

Za Redakční radu Hana Zálešáková

ZŠ Bánov a Covid-19

Období koronavirové pandemie, kdy bylo potřeba se ze dne na den vyrovnat s uzavřením školy, tedy se situací, ve které se naše škola nikdy v historii ještě nikdy neocitla, a následně se dále a dále přizpůsobovat prakticky týden od týdne stále se měnící a vyvíjející situaci, nás stála spoustu úsilí.

Od 11. 3. 2020, tedy od prvního dne uzavření školy, se podařilo být s žáky a jejich rodiči v blízkém kontaktu a ihned rozjet distanční výuku. Zde se ukázalo, jakou výhodu máme, když naše škola standardně ve výuce řadu let pracuje s programy, které jsme teď naplno mohli začít využívat pro nové účely. Výhodou bylo, že jejich prostředí bylo našim žákům velmi známé – programy Moodle, Bakaláři, EduBase. Následně jsme tuto výuku na dálku ještě dokázali vylepšovat o videosestkávání tříd na platformě Zoom, natáčení výukových videí pro žáky, zakoupení grafických tabletů pro vyučující matematiky, kterým se tak podstatně usnadnilo vysvětlování látky žákům.

Jednoduchá nebyla ani organizace návratu do školy žáků devátých ročníků 11. 5. 2020, žáků prvního stupně 25. 5. 2020 a ostatních

Školení „Jak pracovat v prostředí Microsoft Teams“

Zahajení školního roku

ročníků 8. 6. 2020. Přesto se jí podařilo bez nejmenších zádrhelů zvládnout. Úspěšně se povedl udělat zápis do 1. třídy a mnoho dalších jednotlivostí.

Nyní už běží nový školní rok 2020/2021. Kolem nás roste počet nakažených a uzavírají se i některé blízké školy. Složitě organizujeme vnitřní běh školy tak, aby se nám žáci moc nepotkávali a nemíchali. Vydávání obědů se výrazně zpomalilo tím, že kuchařky vydávají každému žákovi z okénka, od příboru na tácku, přes pití, polévku až po jídlo. Ve společných prostorách nosíme roušky. Prostě děláme vše pro minimalizaci rozšíření možné nákazy.

Už během prázdnin jsme to očekávali a soustředěně se na to připravovali. A hned v přípravném týdnu jsme seznámili učitele s prací v programu Microsoft TEAMS a rozšířili jsme dále naše portfolio aplikací využitelných pro distanční výuku. Momentálně se v prostředí TEAMS už učí pracovat i všichni žáci školy.

Distanční výuka ale není jen o technice. Je založená především na schopnosti žáka udržet vlastní disciplínu, zorganizovat si čas, věnovat se denně studiu a dokázat se svého učitele ptát a ptát. Jde o to rozvíjet nové dovednosti, které pravidelným chozením do školy nejsou tolik využívány. Tato výuka klade také vysoké nároky na rodiče, kterým chceme poděkovat za velmi dobrou dosaavadní spolupráci.

Přeji nám všem, aby se nám jakékoli další uzavření školy vyhnulo a školní rok proběhl tak jak má. Nakonec všechny zdravím učitelským pozdravem: „Ámos s námi.“

Vlastimil Ondra, zástupce ředitele

Zahajení školního roku u prvňáčků

Jazyková škola 3. věku v Bánově a „mladé babičky“

Milí čtenáři,

snad většina z nás považuje vzdělávání sebe sama za základní a důležitou součást našeho života. Nicméně děti berou někdy vzdělávání spíše jako břemeno a platí u nich pořekadlo „učení je mučení“. S rodiči často diskutují o tom, jak je škola nebaví, a proč tam vůbec chodí, a na co jim bude, a tak dále. Vždyť to všichni známe. Ten pohled na utrápené dítě se založenými rukama, lamentující nad domácími úkoly nebo přípravou na písemku, v jeho tváři výraz vyjadřující zával emocí protestu a liknavosti.

My jako rodiče nebo prarodiče se snažíme dítě přesvědčit, jak je vzdělání pro něj důležité a kam to až může dotáhnout, když se bude „hezky učit“. A jak už tvrdil Jan Amos Komenský, každé dítě má smysl vzdělávat bez výjimky, protože nakonec si i ono samo najde ve svém vzdělávání cestu. Pro některé je sice více trnitá, ale pokud se mu podaří z ní „vysekat“, i když se šrámy, dosáhne pocitu štěstí a sebevědomí a navíc sklídí pochvalu.

Ovšem i my všichni z různých generací jsme byli také děti a stejně jako ony jsme měli pocit, že základem života jsou kamarádi a zábava, a jak jsme se z bezstarostných let přesunuli do let zralých a moudrých, máme pocit potřeby vzdělávat se v různých oblastech lidského tvoření a chceme opět zažít pocit štěstí a sebevědomí, že se nám, jako malým dětem, leccos zadaří.

Například dnešní „mladé babičky“ jsou vitální, krásné a sebevědomé ženy udržující se nejen ve výborné fyzické kondici, ale i v kondici mentální, pahnoucí po nových vědomostech. Láká je spousta aktivit, přičemž se stihají starat o rodinu, o dům, zahradu, některé z nich ještě dokonce pracují, pomáhají svým dětem s vnučaty, angažují se v různých občasných spolcích a navíc si vyšetří čas ke svému vzdělávání. Důkazem toho je má osobní zkušenost s nadšenými dámami, ovšem nemohu vynechat 3 obdivuhodné džentlmeny, kteří se v lednu 2020 dali na studium anglického jazyka v naší obci, které však záhy přerušila celosvětová pandemie.

Myšlenka vzdělávat „moudrou generaci“ ve mně zrála již nějakou dobu, a jakmile uzrála, oslovila jsem s ní našeho pana starostu a požádala ho o poskytnutí prostor k výuce a zveřejnění pozvánky k výuce anglického jazyka pro všechny „55+“ do zpravodaje. A světe div se, přihlásilo se 23 studentů!

Obdivuji všechny studentky a studenty, se kterými jsem strávila velmi příjemný, byť jen velmi krátký čas, s jakým nadšením přicházeli na každou lekci, jak byli vždy perfektně připraveni, a s jakou pozorností a soustředěním si výuku užili. Scházeli jsme se vždy jedenkrát týdně ve čtvrtek dopoledne a jako výukový materiál jsme používali učebnici anglického jazyka pro „55+“. Tuto jsem zvolila více méně s ohledem na větší písma, která učebnice má, což jsem i já hodnotila velmi pozitivně. Nevěřili byste, jak jim to skvěle šlo. Zvládali náročnou anglickou výslovnost a již po pár lekcích se uměli představit. V této krátké době jsme si zpestřili výuku tím, že jsme si poslechli a přeložili jeden z hitů fenomenální britské skupiny Queen „Love of my life“. Měla jsem z nich velkou radost a tímto bych chtěla před nimi pomyslně smeknout klobouk. Ve své více než dvacetileté praxi lektorky anglického jazyka jsem nezažila tolik vždy pečlivě připravených studentů na hodinu. Drtivá většina tvrdý start překonala a pokračovala úspěšně ve studiu a další se ještě přidali.

Přece v každém z nás je stále to malé dítě, které si chce hrát, radovat se, smát se a brát svůj život s humorem a vděčností za vše, co nám přinese. Všichni toužíme po štěstí a vzdělávání je také cesta, jak jej alespoň v malé míře dosáhnout, a to zajisté v každém věku.

A proto tímto opět zvu všechny „mladé babičky“ a samozřejmě i jejich mužské protějšky na kurz, a tady bych si dovolila použít nový název -Anglický jazyk pro vitální dámy a džentlmeny -k opětovnému zahájení výuky od listopadu 2020. Snad nám to žádný virus opět nepřekazí.

Těším se na vás na všechny.

Pavla Vystrčilová

Jazyková škola 3. věku aneb Anglický jazyk pro vitální dámy a džentlmeny

- ZAHÁJENÍ:** 5. listopadu 2020 v 9 hod.
KDY: každý čtvrtek
KDE: suterén Obecního úřadu v Bánově
ČAS: 9.00 - 10.00 hod.
ÚROVEŇ: začátečníci
S SEBOU: psací potřeby, sešit A5 s linkami a dobrou náladu!
TĚŠÍ SE NA VÁS: lektorka, Bc. Pavla Vystrčilová
PŘIHLAŠUJTE SE: na tel. 605 286 223 nebo na Obecním úřadě Bánov

(projekt je financován z prostředků Obce a je zdarma)

Mezinárodní projekty Erasmus+ a Covid-19

V loňském školním roce se naše škola podruhé zapojila do mezinárodního projektu Erasmus+ s názvem *Walking the talk*. Tentokrát pod patronací řecké školy za účasti naší školy a také škol z italského Varese a tureckého Istanbulu.

Během podzimu se podařilo zorganizovat a uskutečnit 1. mezinárodní setkání v řecké Livadei, kterého se zúčastnilo i 6 žáků naší školy v doprovodu 3 vyučujících. Další setkání bylo naplánováno na jaro, na přelom března a dubna, do italského Varese. Vzhledem k tomu, že byly koncem února italské školy uzavřeny a situace kolem Covidu-19 se v celé Lombardii, kde tato škola leží, rapidně zhoršovala, byli jsme nuceni toto setkání zrušit. V dalších dnech byly uzavřeny i školy u nás a všichni si určitě vybaví, co dále v celé České republice, ale i ve zbytku Evropy, následovalo. I přesto, že jsme doufali, že se situace zlepší a my se budeme moci vrátit do škol, se toto přání vyplnilo koncem května jen některým z nás. Koncem června nám přišla nečekaná zpráva z Itálie, že škola z Varese v projektu kvůli finančním problémům končí. Proto se všich-

ni zbývající partneři domluvili, že v projektu budou pokračovat, a úkoly, které měli na starosti Italové, si rozdělí. 3. setkání by mělo probíhat u nás v Bánově. Původní plán uskutečnit setkání kolem brodských hodů nevyšel a preventivně byl přesunut na jaro 2021. Snad už v tuto dobu bude situace kolem koronaviru klidnější. Do doby, než byly české školy uzavřeny, se nám podařilo připravit a uskutečnit 4 vyučovací hodiny s využitím objevitelsko-zážitkových metod. Podle reakcí dětí usuzujeme, že se jim tento způsob výuky velmi líbil. Doufáme, že i dalších 5 hodin, které máme naplánovány na polovinu tohoto školního roku, budou rovněž úspěšné.

V průběhu přípravného týdne nám přišla zpráva z Polska, že jim byl schválen projekt, kterého se má účastnit i naše škola. Během 2 let by 20 žáků naší školy mělo navštívit školy v Polsku, Litvě, Řecku a Itálii. Tentokrát bude tématem projektu „voda“. Všichni proto věříme, že se situace bude po podzimu už jenom lepší a my budeme moci do zahraničí během dalších měsíců vycestovat

Mgr. Petra Kočendová

Úspěchy na sklonku loňského školního roku

Každoročně vyhláší Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherském Hradišti literární a výtvarnou soutěž. Pro loňský školní rok se ústředním tématem pro mladé psavce i výtvarníky stal *Labyrint světa, Komenský a ráj knížek*.

A zadání znělo: Jaké by to bylo, kdyby vešel do třídy Jan Amos Komenský? Jak by vypadala škola snů, ideální školní den? Jaké by to bylo být učitelem a jak by měl nejlepší učitel vypadat? Jaké jsou mé zážitky ze školy?

Do 22. ročníku literární soutěže Píšu povídky, píšu básně... přispělo 188 mladých autorů. Mezi nejlepšími byli žáci naší bánovské školy.

1. kategorie – 1.–3. třídy – próza

3. místo Valerie Vystrčilová, 3. třída
3. místo Klára Strnadová, 3. třída

3. kategorie – 6.–7. třídy – próza

3. místo Matěj Mahdal, 7. třída
čestné uznání Eliška Uhlířová, 7. třída

5. kategorie – komiks

1. místo Nikol Vystrčilová, 5. třída
3. místo Emma Vystrčilová, 5. třída

Ocenění žáci tvořili pod vedením paní učitelek Michaely Vystrčilové, Marie Gajduškové a Hany Borákové.

Připojujeme práci Matěje Mahdala z Bánova, letos již žáka 8.B. Jeho ocenění má i přidanou hodnotu, neboť na stupních vítězů byl již před dvěma lety se svou pohádkou o přátelství veverka a hada. Gratulujeme ještě jednou všem oceněným dětem a vám přejeme hezké počtení.

Mgr. Hana Boráková →

Setkání s Janem Ámosem Komenským

Konečně jsem přišel ze školy, dnes jsem už opravdu hodně unavený, ani nemám chuť jít do nějakého kroužku. Čeká mě pořádná fůra učení a vůbec se mi do toho nechce, ale říkám si, že se musím nějak nakopnout a stále si nestěžovat. Zaběhl jsem na zahradu za svým pejskem a trochu si s ním pohrál, abych se alespoň odreagoval. Hned se mi zvedla nálada, když mě můj Maxík začal štěstím olizovat. Pořád jsem si s ním hrál a hrál, až mě svýma očičkama přesvědčil, že se půjdeme projít. Říkám mu: „Maxíku, já s tebou teda půjdu, ale dnes jen na chvilku, mám moc učení a nechci si pokazit známky.“

Chodili jsme spolu po Bánově a celou cestu jsem myslel na písmečku ze zemáku, jestli to zvládnu. Raději jsem přidal do kroku, až Max skoro nestíhal, a pospíchal jsem, abych se začal včas učit.

Když jsem přišel domů, máma už na mě volala, tak jsem šel za ní do kuchyně a chvilku jsme si povídali. Mamka je totiž hodně zvědavá, co bylo ve škole, jak se mi dařilo a co hezkého jsem zažil. Povíдали jsme si, jak náročný den jsem měl a co mě ještě čeká, že mám hodně učení a že se mi do toho vůbec nechce a nechápu, proč se toho tolik musíme učit. Po mámině vysvětlování k čemu to vlastně všechno je, se moje nálada začala ještě více zhoršovat.

Tak si říkám, že se půjdu učit, ať to mám rychle za sebou a můžu si ještě večer odpočinout. Vytáhnu sešit a atlas světa a jdu na to. Sotva to otevřu, hned se zděším, kolik toho mám. Začnu hledat Čukotské moře, poloostrov Yucatan a všechny možné názvy, co jsme dostali za úkol se naučit a vyhledat v mapě. „Já se z toho zblázním,“ vykřikl jsem. Položil jsem hlavu do atlasu a přál si, aby mi to do hlavy všechno naskákalo. V tom jsem usnul a začal se mi zdát sen.

Někdo zvonil, tak jsem šel otevřít. Za dveřmi stál starší pán s dlouhými vousy. Zeptal se mě, jestli může jít dál, že se mě potřebuje na něco zeptat. Normálně bych ho nepustil, ale cítil jsem, že mu můžu důvěřovat, a tak jsem svolil a on k nám vešel. Sedl si ke mně do pokoje a zeptal se, co to mám za knížku. „To je atlas, ze kterého se musím učit na zítřejší zkoušení,“ řekl jsem. „To je zajímavé, takové knihy za mě nebývaly.“ „Jak nebývaly,“ vyhrkl jsem ze sebe. „No víš, já jsem Jan Ámos Komenský a přišel jsem tě zeptat, jaká by byla podle tebe perfektní škola, do které bys rád chodil. „To si děláte srandu, že jste Ámos Komenský, vždyť jsme se o Vás nedávno učili v češtině a jste už přes 300 let mrtvý.“ On se na mě upřeně podíval a řekl: „Jó, chlapče, to jsou věci mezi nebem a zemí.“

Stále jsem se nechápavě divil a docela se mi klepal hlas. Po chvíli tupého zírání mi řekl, ať se nebojím a vyslechnu si, proč za mnou přišel a začal vyprávět.

Víš chlapče, v dávných dobách získat vzdělání bylo nesmírně obtížné, bylo jen pár učenců, kteří vzdělávali, lidé si museli těžce obstarávat živobytí, neměli peníze a byli velmi chudobní, ale věděli, že někdy něco můžou změnit, tak veškeré úsilí věnovali vzdělání a vážili si toho, že můžou chodit do školy. „No jo, ale teď je jiná doba, všechno si můžeme vyhledat na internetu, psát ani nemusíme, s kámoši používáme jen zkratky v esemeskách, na počty jsou kalkulačky a čtení knih už dneska není moderní,“ vysvětloval jsem Ámosovi.

„Dobře, tak mi pověz, co by ses chtěl učit ve škole, co by ti dávalo smysl.“ Chvilí jsem se zamyslel, protože mě jeho otázka docela zaskočila a nemohl jsem najít ta správná slova, jak svou představu o super škole vylíčit. Snažím se přemýšlet a pak mě napadlo, jaké by to mohlo být. „Nejlepší by bylo, kdybychom mohli s vyučováním začínat, až se vždycky hezky vyspím - třeba kolem devíti. Místo první hodiny by byla dlouhá přestávka určená na povídání si se spolužáky. Následoval by tělocvik s výukou plavání a krátký odpočinek. Po svačině bych navrhl nějakou sportovní hru a koukání na film nebo hraní v mobilu. Domů by se odcházelo ještě před obědem, ať se ve škole nemusíme dlouho zdržovat. „No a takhle by to stačilo,“ dodal jsem.

„Jak myslíš, můžu ti to splnit,“ dořekl Ámos a najednou sen skončil. Probudil jsem se nad hromadou učení a nevěděl jsem, jestli to byla pravda nebo jen sen. Moc jsem nad tím nepřemýšlel, protože učení do zemáku bylo opravdu dost.

Když jsem večer usínal, musel jsem stále na Jana Ámose myslet, na ten můj zvláštní, tak živý sen. Nikdy bych nevěřil, že se mi může něco takového zdát. Měl jsem zvláštní pocit a docela se bál usnout, ale za chvíli jsem spal jako dudek.

Jako každé ráno jsem se probudil a začal ten každodenní ranní maraton s chystáním do školy, rychle snídaně, honem vyčistit zuby a už vycházíme z domu.

Na první hodinu jsem si připravil věci, vytál sešity a můj atlas. Všichni jsme čekali, až přijde paní učitelka, ale zvláštní bylo, že dlouho nepřicházela. Po delší době se konečně objevila ve dveřích a zeptala se, jestli jsme naučení na písmečku. Spolužáci začali jeden přes druhého vykřikovat, že ano, ale ona s úsměvem řekla, že je ráda, ale ze zeměpisu nás dnes zkoušet nebude. Už vlastně nikdy, protože jsou nové rozvrhy. Zůstali jsme koukat jako opaření. „Jak nové rozvrhy?“ ptali se spolužáci.

Bez odpovědi nám je začala rozdávat a já jsem úlekem zjistil, že jsou to přesně ty předměty, co jsem si ve svém snu přál. „To je super, vždyť tam není matika, čeština, ani děják a zeměpis,“ volala děcka. Konečně začíná super škola.

Takhle to trvalo docela dlouho, nic jsme se nemuseli učit, jen jsme si užívali. Bylo to zvláštní, ale po čase nás to omrzelo, a tak jsme se zeptali paní učitelky, kdy zase budeme mít nějaký normální předmět, třeba zeměpis nebo i matematiku. „Vy to nechápete,“ řekla paní učitelka, „už nikdy nebudete mít jiné předměty, byly pro děti zakázané, mají si jen užívat.“

V ten okamžik jsem se lekl a upustil svůj mobil na zem. S pláčem jsem přišel domů, že se mi rozbil mobil a potřebuje opravit. S mámou jsme marně sháněli nějakého opraváře, všude nám řekli, že už vlastně nic neumí opravit, že se jim nechtějí učit nové věci. Pochopil jsem, že si ve škole neužíváme jenom my, ale i ostatní kolem nás. Po čase nic nefungovalo. Co se pokazilo, nikdo neuměl spravit. Najednou svět kolem mě byl smutný.

Každý večer, když jsem usínal, tak jsem si přál, aby mě zase navštívil Jan Ámos Komenský a poradil, jak se dá všechno napravit. Jednoho večera se mi to splnilo, Jan Ámos ke mně přišel a řekl: „Vidíš, myslel sis, že nemám pravdu, že všechno, co se kolem tebe děje, je automatické a nemusíš se učit. Nechtělo se ti pořád vzdělávat, že je to nudné a není to potřeba. Teď ses sám přesvědčil, jak to všechno dopadlo, jaký chaos nastal a všichni byli nakonec smutní.“

V ten okamžik jsem ho přerušil a moc prosil, aby se to všechno zase vrátilo. Pochopil jsem, že bez učení to nejde a když se v našem moderním světě pořád všechno zdokonaluje, tak se musí i člověk zdokonalovat. Jan Ámos Komenský mi řekl: „Jak si přeješ.“ A sen skončil. Další den, když jsem přišel do školy, bylo všechno při starém, tolik jsem si oddechl. Po nějakém čase jsem si nechal i opravit můj mobil.

Matěj Mahdal, 12 let

Večerníček na dobrou noc podruhé

V tomto roce naše knihovna bohužel moc akcí nehostila. Chtěly jsme uspořádat alespoň venkovní akci pro děti, která byla loni velmi úspěšná a přišlo na ni hodně dětí.

Bylo to zářijové čtení večerníčku na dobrou noc, jenž se konalo vedle knihovny na trávníku. Toto místo už ale není dostatečně velké, proto jsme akci chtěly uskutečnit na zahradě mateřské školy. Počasí nám však 1. září nepřálo, a tak jsme museli stejně zůstat v knihovně. Účast nebyla velká, ale atmosféra příjemná a taková domácí. Tentokrát nečetl pohádky jen Pavel Šupina, ale aby byla změna, druhou pohádkou se předvedla i další „bánovská divadelnice“ Petra Vašíčková. Děti vyslechly příběh z knihy Byla jednou kořata a zatančily si na jejich písničku. Následovala pohádka Zdeňka Svěráka z knihy Tatínku, ta se ti povedla o starých dřevěných ramínkách. Poslední příběh byl motivovaný dětmi bez domova a bez rodičů. Chtěly jsme totiž podpořit nadační fond Rozum a cit, který podporuje náhradní rodinnou péči. Návštěvníci si mohli zakoupit magnetku a přispět na dobrou věc. Za všechny příspěvky děkujeme, odesíláme je ve spolupráci s mateřskou školou na účet již zmiňovaného fondu. Akce spojená s prodejem těchto magnetek se koná už několik let vždy na jaře v naší MŠ, avšak kvůli nouzovému stavu se nemohla uskutečnit. Proto jsme spojili síly a podpořili aspoň částečně opuštěné děti.

Snad se příští večerníček už odehraje venku za pěkného počasí. Letos tato postavička s papírovou čepicí oslavila už 55. výročí a stále baví naše nejmenší. A co vy? Jak dlouho jste neviděli večerníček? Schválně se dnes večer podívejte, jaký dávají.

Ludmila Horňáková

Ukázka výcviku záchranářského psa v mateřské škole

Na začátku školního roku, kdy bylo ještě krásné slunečné počasí, jsme v naší MŠ přivítali zvířecího kamaráda a jeho paničku, pedagožku volného času, která se výcvikem psů zabývá.

Na začátku školního roku, kdy bylo ještě krásné slunečné počasí, jsme v naší MŠ přivítali zvířecího kamaráda a jeho paničku, pedagožku volného času, která se výcvikem psů zabývá. Přijela se svou fenkou labradora Tessie a předvedla na školní zahradě, co všechno dokáže. Děti se dozvěděly, jak se mají k pejskům chovat, jak se chránit a také kde může být pejsek záchranář užitečný (v horách při lavinách, na vodě při tonutí, v lese při hledání pohřešovaných, při zemětřesení atd.). Tessie předvedla, jak zvládá nejrozličnější povely, zdolala i naše školkové překážky a průlezky. Děti si mohly fenku pohladit, vodit ji, obléct do záchranářské vesty. V závěru pak plnily úkoly jako skládání rozstříhaných obrázků, hrály psí pexeso a skládaly psí boudy. To vše vyvolalo dobrou náladu a úsměvy na rtech dětí. Přesvědčili jsme se, že zvířata mohou mít pozitivní vliv na člověka a jeho psychiku. Fenka a její instruktorka se kromě poskytování první pomoci zabývají také canisterapií. Setkání s pejskem v dětech zanechalo velmi silný a pozitivní prožitek, jehož přínos budeme určitě dlouho využívat pro naši další pedagogickou práci.

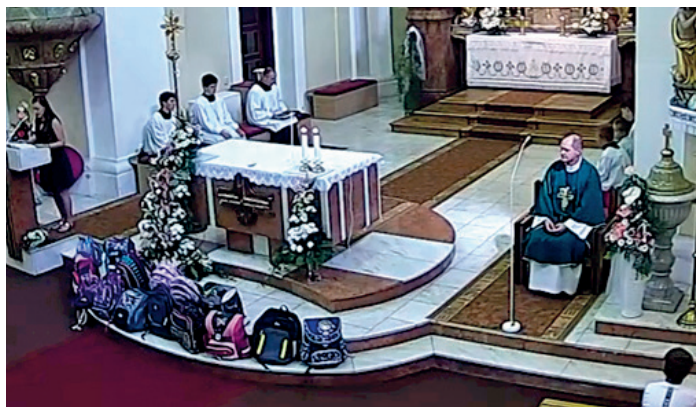
Ludmila Horňáková

Farní zpravodajství

Žehnání aktovek

O poslední prázdninové neděli 30. srpna 2020 se v kostele sv. Martina při bohoslužbě uskutečnilo tradiční „žehnání aktovek a školních pomůcek.“

Opravy kolem kostela sv. Martina

V srpnu letošního roku jste si mohli všimnout výkopových prací kolem bánovského kostela, co se tam dělo?

Kostel sv. Martina stojí na místě středověkého gotického chrámu, který byl v závěru 17. století radikálně barokně přestaven. Pravidelně z důvodu praskání zdiva a kleneb ale došlo už ve druhé půli 18. století ke stavebním úpravám (mj. zpevnění kleneb) a v 19. století byly z jižní strany přistaveny opěrné pilíře. Další zpevnění se uskutečnilo v letech 1956–1958, kdy byl dle projektu Ing. Jaroslava Rennera kostel stažen a u základů bylo provedeno „podbetonování“. Když v červnu 2016 spadla část střešní římsy vstupního průčelí, došlo kromě nutné opravy ke znovuotevření problematiky statického stavu kostela.

Protože o posledních pracích není spolehlivá dokumentace, doporučil Ing. Bělík provést průzkum základů kostela. A právě k tomu jsme letos přistoupili. Kolem kostela tedy bylo vyhloubeno celkem 6 sond do hloubky cca 3–4 metry. Při kontrolním dnu za účasti statika a geologa bylo ještě požádáno o vyhotovení průzkumných vrtů a v prvním zářijovém týdnu se uskutečnilo také geodetické zaměření. Protože se jedná o památkově chráněný objekt, byli jsme ze zákona povinni informovat o probíhajících zemních pracích archeology, proto se zde také dvakrát zastavil pracovník Slováckého muzea v Uherském Hradišti. Následně byly sondy zasypány.

Získané údaje budou nyní vyhodnoceny a poté bude navržen další postup.

Dušíčková pobožnost

Pobožnost za zemřelé se uskuteční v Bánově v neděli 1. listopadu 2020 v 16:00 hod. na hřbitově.

P. Jiří Putala, farář

Pahop je nemocnice doma

Domácí prostředí, péče, láska, pomoc, podpora, útěcha – těmito slovy se dá charakterizovat PAHOP, Zdravotní ústav paliativní a hospicové péče, z.ú.

Hlavní činností domácího hospice je specializovaná zdravotní péče nevyléčitelně nemocným pacientům. O nemocné pečují multidisciplinární tým, který tvoří lékař, zdravotní sestry, sociální pracovník, pečovatelky, psycholog a dle přání nemocného kněz.

Jak požádat PAHOP o péči:

- **osobně – PAHOP**, Palackého náměstí č.p. 293, Uherské Hradiště, 2.patro, pondělí – pátek 8 – 15.30 hodin
- **zavolejte** -737 077 376
- **osobně – PAHOP**, Zahradní 973, Zlín-Malenovice, poliklinika, 1.patro, pondělí – pátek 7 – 10 hodin
- **zavolejte** -733 212 193
- **vyplnit formulář** na <https://www.centrum-pahop.cz/zadost-o-poskytnuti-mobilni-hospicove-pece>

Služby jsou zajištěny nepřetržitě 24 hodin denně, včetně víkendů a svátků. **Zdravotní péči lékařů a sester plně hradí pojišťovny.**

Součástí domácího hospice je terénní odlehčovací služba, která nahradí pečujícího blízkého člověka a umožní mu, aby si v této náročné službě odpočinul. Úhrada za poskytované služby je v souladu se zákonem o sociálních službách 108/2006 Sb., §44.

PAHOP JE NEMOCNICE DOMA, která pomáhá jak samotným pacientům, tak i osobám, které o ně pečují v regionu Uherské Hradiště, Uherský Brod, Luhačovice, Zlínsko a části Jihomoravského kraje.

Známe svou cestu. Jen nechceme jít bosí po kamenech.....

Užitečné žížaly

Vermikompost, který vzniká díky přirozené schopnosti žížal přeměňovat organickou hmotu na velmi kvalitní ekologické hnojivo, dokáže s růstem, plodností a zdravím rostlin doslova zázraky.

Produkují ho samozřejmě i naše žížaly hnojní, ale kalifornské žížaly jsou k tomuto účelu mnohem vhodnější. Jsou totiž výkonnější, rychleji se množí, rychleji žerou a lépe odolávají pH půdy. Navíc mají i další výhodnou vlastnost – žijí jen z odpadu, který konzumují, a na rozdíl od žížal hnojních nikam neutečou. Prostě se drží tam, kde mají dostatek potravy.

Jejich potravou je prakticky veškerý domácí biologický odpad – zbytky jakéhokoliv ovoce a zeleniny (i slupky z brambor, cibule, česneku, citrusů, melounů), lógr z kávy, listí i tráva ze zahrady. Jednoduše veškerý odpad, který by jinak skončil na obyčejném kompostu, v popelnici či na skládce u letiště. Když si mohou žížaly vybrat, pustí se nejprve do sladkého ovoce a zeleniny – nejraději mají co nejplesnivější a shnilější materiál. Nedáváme jim však zbytky tepelně upravených potravin a masové zbytky. Ty jsou sice schopné zpracovat, ale přitahuje to k chovu krysy a další hlodavce, což samozřejmě není dobré. Spektrum materiálu, který žížaly dokážou přeměnit na vermikompost, je ale daleko širší a mnozí toho také využívají. Žížaly jim kompostují nejenom tuny matolin (zbytky vylišených hroznů), ale také siláže, hnoje, čistírenské kaly, a dokonce i lihovarnické výpalky. Žížaly ve svém trávicím ústrojí zlikvidují všechny patogeny a vermikompost tak nikdy nezapáchá. Žížaly jsou nám schopny vyrobit i velmi kvalitní hnojivo - tzv. žížalí čaj, který je vynikající na hnojení květin, zeleniny i stromků. Stačí, když si kompostér podložíme třeba paletami, na které umístíme podlahovinu nebo plech, po kterém bude žížalí čaj stékat do připravené nádoby.

Je velmi důležité hlídat teplotu vermikompostu, která by se měla pohybovat mezi 10 až 35°C. Při těchto teplotách totiž materiál hníje, což žížalám výborně vyhovuje. Je proto třeba se vyvarovat přispívání čerstvě posečené trávy, která se dokáže ve větší vrstvě zahřát na vysoké teploty (až 60°C a více), což by bylo pro žížaly devastující. Čerstvě posečenou trávu je tedy třeba nechat ochladit mimo kompostér a přidat ji teprve po čtyřech až pěti dnech, kdy už je zavadlá. Nezbytné je také kompost dostatečně zalévat vodou, zejména v letních měsících, kdy se voda rychle odpařuje. V zimě jdou žížaly sice do útlumu a stěhují se do středních vrstev kompostu, ale dokážou přežít i silnější mrazy, pokud je minimální objem kompostu alespoň kubík.

Vybráno z časopisu Receptář č.8 2019.

ČZS Bánov

Bazárek dětského oblečení

Letos je to právě 10 let, co se rozhodly bánovské maminky na mateřské dovolené, pod vedením Kristýny Dubravové a Lenky Štursové, uspořádat bazárek použitého oblečení po svých dětech.

Bylo jim líto, že jim pěkné kousky leží doma nebo že je musí vyhodit. Domluvily se, vybraly oblečení i od jiných maminek a vše přichystaly k prodeji za slušné ceny. Postupně se bazárek stal vyhlášený v širokém okolí. Konal se v suterénu obecního úřadu, na pálenici a na hale. Za rok bývají vždy dva bazárky – jaro/léto a pak podzim/zima. Když začínajícím maminkám odrostly děti, ujaly se pořádání jiné schopné maminky, aby v zaběhlé tradici pokračovaly. Letos nouzový stav kvůli koronaviru zabránil uskutečnit ten jarní, a tak se konal až podzimní bazárek. Organizátorky Míša Vystřčilová a Verča Bartošová se toho nezalekly a se svým týmem i v rouškách pracně připravily zboží k prodeji. Přihlásilo se asi 90 prodávajících, kteří oblečení označili a přivezli na halu. Prodávalo se dva dny a pak už se vše uklízelo, třídilo, balilo. A hlavně počítalo. Není to lehká práce, věřte nebo ne. Proto jsme rády, když jsou zákazníci i prodávající spokojeni a někdo nás pochválí. Děkujeme samozřejmě také Obecnímu úřadu za poskytnutí prostor a chlápům z obce za nachystání stolů.

Ludmila Horňáková

Letní Malovaný kraj

Aktuálně vyšlo červencovo-srpnové číslo tohoto národopisného a vlastivědného časopisu regionu Slovácko.

Je do něj zařazen rovněž článek o bánovském dětském národopisném souboru Kuřátko, vedeném Vlastimilem Ondrou. Stalo se tak v rámci dlouhodobého seriálu Malovaného kraje zaměřeného na dětské folklorní kolektivy.

Několik dalších textů se pak vztahuje k Uherskobrodsku a Kopicím. Jde o medailony paličkářky Zdeňky Brandysové, grafika a rytce Jaroslava Tvrdoně a herečky Evy Josefíkové. Všichni tři jsou spjati s Vlčnovem. Nechybí bohužel ani nekrolog archeologa a etnografa Jiřího Pavelčíka z Uherského Brodu. Odvážnější hazardéři se svým zdravím se mohou nechat inspirovat „recepty“, jež najdou v příspěvku Lidové léčitelství v Hluku. Na jiném místě je

v pravidelném seriálu Pozapomenuté písně představen rozverný popěvek Zdaleky já poznám šohaja klamača, zaznamenaný v Lopeníku. A třetí (vnitřní) stranu obálky vyplňují foto z obce Hradčovice.

Pokud jde o zbytek Slovácka, upozornit se dá třeba na titulní stranu obálky, již dominuje foto hromadného verbuňku strážnických verbířů. Dále si můžete vzpomínat na zlatou éru známé dechové hudby Moravanka. Přečtete si ukázkou z knihy dávného zapomenutého autora Jaroslava Jochymka z Buchlovic nazvané Orkař, šlejff a sicař. Těšit se jistě lze i na článek týkající se pátrání po počátcích letectví na Břeclavsku. Představen je též poněkud záhadný veselský malíř a fotograf František Milan Lejček, jenž zemřel před 40 lety. Přírodu zastupuje mj. text o Kobylském jezeru, dnes vlastně spíše mokřadu.

Více se o obsahu periodika a jeho zaměření dozvíte na webových stránkách www.malovanykraj.cz

Za Důstojným pánem Františkem Borákem

V letošním roce si připomínáme dvě výročí ohraničující životní pouť konzistorního rady, poručíka duchovní služby československé armády v záloze, P. Františka Boráka.

V neděli 26. července jsme si mší svatou v bánovském kostele sv. Martina připomněli 45. výročí jeho skonu. Zanedlouho, 25. listopadu 2020, tomu bude již 110 let, co se v rodině Tomáše Boráka a jeho manželky Barbory, roz. Kubišové, narodil k sourozencům Cyrilovi, Antonínovi, Metodějovi, Anně a Tomášovi další bratr František. Po něm ještě do rodiny přibyl Josef.

Obecnou školu navštěvoval v rodném Bánově, reálné gymnázium absolvoval v Uherském Brodě. Po absolutoriu Cyrilometodějské-teologické fakulty v Olomouci byl 5. července 1935 Mons. ThDr. Josefem Schinzelem, pomocným biskupem olomouckým, vysvěcen na kněze.

Od 1. srpna 1935 nastoupil svou službu Bohu a lidem jako kaplan kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Slatinicích u Olomouce. Současně však byl od 15. srpna 1935 do 23. září 1938 provizorem kostela sv. Jakuba Většího v Drahanovicích.

Školu pro důstojníky duchovní služby v záloze absolvoval v Praze od 1. 10. 1936 do 26. 2. 1937. Hodnocen byl jako velmi dobrý, v pořadí 47. mezi 123 frekventanty.

Jako svobodník aspirant v záloze byl povolán ke cvičení, které absolvoval od 22. 7. do 13. 8. 1938 ve Sborové nemocnici č. 7 v Olomouci.

Ve dnech 25. 9. 1938 až 14. 10. 1938 byl mobilizován k obraně republiky.

Ve Valašských Kloboukách sloužil jako kaplan ve farním kostele Povýšení svatého Kříže od 1. února 1939 do 31. března 1946. Zde P. František Borák navždy vstoupil do československé druhoválečné historie jako zpovědník příslušníka paraskupiny SILVER „A“, rotmistra Josefa Valčíka.

Josef Valčík prožíval osobní trauma vyplývající z jeho prozrazení identity. Uvědomoval si, že mu je gestapo na stopě a je pouze otázkou času, kdy se pomstí i na jeho rodičích a sourozencích.

V této předtuše se bohužel nemýlil. Čtrnáct jeho nejbližších bylo zavražděno v koncentračním táboře Mauthausen.

Kaplan P. František Borák rozmlouval s Josefem Valčíkem po dva dny o velikonočních svátcích roku 1942. Ve středu 1. dubna se Josef svěřil knězi s úmyslem pomstít popravu svého strýce, odbojáře Bětíka, atentátem na zastupujícího říšského protektora Heydricha, a poté se přihlásit protektorátním úřadům, od čehož jej P. František odradil.

Příští den, 2. dubna, na Zelený čtvrtek v noci, jej zpovídál a podal mu Tělo Páně.

Jak P. František uvádí ve své poválečné zprávě pro ministerstvo obrany:

„Valčíkovi jsem vyložil z hlediska morálky přípustnost atentátu, avšak upozornil jsem jej na krvavé důsledky.

Jelikož jej gestapo hledalo v Horním Lidči, odjel Valčík na mou radu do západních Čech. Asi za čtrnáct dní mi poslal z Plzně lístek a později z Brna.

Po atentátu na Heydricha jsem byl nápomocen rodině Valčíkové radou, dle níž se i řídila. Kromě rodičů, sourozenců a sešvagře-

Na fotografii, která byla pořízena při promoci strýce a svatby rodičů Ing. Ludmily Alferi, neteří d. p. Fr. Boráka v roce 1935.

Horní řada zleva: bratři Josef (civil), Metoděj (kroj), Tomáš (civil), Antonín a Cyrill (v kroji)
Spodní řada zleva: sestra Anna, tatínek Tomáš, strýc František, maminka Barbora

ných Josefa Valčíka nebyl nikdo ze zúčastněných popraven. Hlavně jsem jim přikázal, aby neprozradili, že jejich syn byl o Velikonočních doma, což by mělo pro Smolinu tytéž následky, jako pro Lidice.

Po uvěznění rodiny Valčíkové jsem dohlížel na pozůstalé malé děti jejich ve Smolině. Na můj příkaz smolinští občané přijali děti do svých rodin, jinak by byly Němci odvečeny. Do konce války jsem musil zakročovat proti zlým jazykům, které mohly otázku Valčíků přivést znovu na přetřes a připravit mnohé lidi o život.“

Podle svědectví představitelů obce Smolína měl P. František Borák úžasnou odvahu, když docházel k Valčíkům do rodiny a připravoval je na vyšetřování. Při jedné z jeho návštěv zastavilo před domem auto gestapa. Otec František stačil uprchnout oknem do zahrady.

Byl několikrát německou tajnou policií vyšetřován, ale pro nedostatek důkazů musel být propuštěn.

Poválečné působení tohoto statečného kněze rovněž nebylo bezproblémové.

Dlouho se z duchovní svobody netěšil ani on, ani jeho farníci.

Hnědou totalitu vystřídal rudá totalita. Avšak s tím rozdílem, že nsvobodu již v naší zemi šířili naši vlastní lidé.

Z Valaška byl poslán ke službě ve farním kostele sv. Jiří ve Zlámance u Kroměříže. Od 1. dubna 1946 jako kaplan, od 1. července 1946 jako administrátor a od 1. března 1947 jako farář.

Při tažení komunistické strany proti církvi se našli i mezi lidmi přítomnými na mši svaté udavači, kteří informovali Státní bezpečnost o obsahu kázání Otce Františka Boráka, jež pronesl 19. června 1949. Jak se uvádí v archivním dokumentu krajského velitelství národní bezpečnosti v tehdejší Gottwaldově/č. 304-259-1 ze dne 20. 6. 1949/, z kazatelny zazněla tato farářova slova:

„Dnes ráno přišel ke mně muž z úřadu a zakázal mi přečíst pastýřský list.

Přesto všechno jsem se rozhodl, že tento pastýřský list přečtu, i přes úřední zákaz, protože nad lidskými zákony jsou zákony Boží!

Dnes je doba, kdy církev navázala spojení a spolupráci se státem. Ačkoliv to podepsalo mnoho lidí i kněží, já tomu nevěřím a nikdy toto prohlášení nepodepíši !“

A nepodepsal.

Mělo však být mnohem hůř.

Jehodvážná kázání dostala nálepkou protistátního zaměření, takže se tím dopouštěl pobuřování!

V situačních zprávách okresního církevního tajemníka v Kroměříži jsou nejčastěji zmiňováni ti kněží, kteří byli tzv. „nejreakčnejší“ zaměření. Mezi největší nepřátele, kteří odmítali jakoukoliv spolupráci s komunistickým režimem je na prvním místě uváděn farář P. František Borák ze Zlámanky u Kroměříže.

Státní bezpečnost se rozhodla pro „převýchovu“ kněží - odpůrců režimu.

Pro diecézní duchovní byla v Želivském klášteře zřízena internace. Mezi 416 uvězněnými kněžími byl pod vězeňským číslem 331 od 16. prosince 1950 veden i P. František Borák /ABS Praha, H-718-6-0150/.

Kruté zacházení, těžká práce, nedostatečná strava a zcela nevyhovující oblečení pro práci venku na větru a dešti, to vše mělo zlomit morálku uvězněných kněží. Jak přiznávali v situačních zprávách sami vězňové, bylo dosaženo pravého opaku.

Protože se akt převýchovy nedařil, bylo rozhodnuto vedoucími činiteli ministerstva vnitra o přesunu internovaných do františkánského kláštera v Hájků u Kladna. Zde byl v TNP (Tábor nucených prací) v obci Červený Újezd, v místní části zvané Hájek, od 5. července 1951 vězněn i P. František Borák.

Také tady byli kněží nuceni k otročké práci na polích, na pile, ve vepříně, či klášteře samotném - na zahradě, v krejčovské dílně, rámovali obrazy a navlékali růžence pro Charitu. Důstojný pán František Borák byl drobné tělesné konstrukce a není divu, že když při nedostatku jídla v Želivu hodně fyzicky zeslábl, musel být přidělen k práci při výrobě růženců.

Tato strastiplná kalvárie Otce Františka Boráka byla ukončena po osmadvaceti měsíční internaci 20. března 1953.

Nepodařilo se zjistit, kde žil od svého propuštění z TNP Hájek, ale pravděpodobně pobýval v Brně, neboť odsud je dnem 29. března 1953 datován životopis, který zaslal se žádostí o umístění do služeb královéhradecké diecéze.

Od 1. července 1953 započal po vynucené přestávce opět službu v církvi, jako kaplan a administrátor při kostele sv. Václava - mučedníka, v Cerekvici nad Loučnou, okr. Litomyšl.

Dnem 1. září 1954 nastoupil službu kaplana a administrátora ve farním kostele sv. Ducha v Hoříčkách u České Skalice.

Téměř po roce byl opět poslán na jiné působiště. Od 1. srpna 1955 započal službu interního administrátora při filiálním kostele Nejsvětější Trojice městyse Mlázovice v okrese Jičín.

Současně sloužil jako administrátor excurrento při kostele sv. Mikuláše v Choteči, nedaleko od Lázní Běláhoř.

V Mlázovicích byl trnem v oku krajského církevního tajemníka, který si ve spisu Státní bezpečnosti na jeho adresu posteskl: „Borák měl být už dávno z Mlázovic pryč, poněvadž svými postoji nesplňuje podmínky pro duchovní v činné službě!“

Zdrojem problémů Otce Františka byla, jako v mnoha předešlých konfliktech s totalitním režimem, opět jeho odvaha.

V Mlázovicích byly internovány ctihodné sestry křesťanské lásky sv. Vincence.

Sloužily jako ošetřovatelky v tamním ústavu sociální péče. V květnu roku 1962 propukla v kraji kolem Mlázovic epidemie slintavky

a kulhavky. Byly uzavřeny všechny veřejné podniky i kostely. Důstojný pan František Borák se provinil tím, že v uzavřeném kostele sloužil asi patnácti ctihodným sestrám Vincentkám mši svatou.

Následoval exemplární trest pro nepoddajného kněze - počínaje dnem 25. května 1962 mu byl odebrán státní souhlas k výkonu duchovní služby.

Důstojný pán František Borák nemohl po tři roky vykonávat své kněžské poslání. Zůstával na faře v Mlázovicích. Trpěl oční chorobou, přesto si však dokázal zajistit skromnou obživu výrobou buddhistických růženců.

Při opakované žádosti o udělení státního souhlasu adresované ministerstvu kultury mu bylo doporučeno, aby opustil Královéhradeckou diecézi, neboť tam pro něj opětovné umístění do kněžské služby nepřichází v úvahu.

Pochopení našel v Olomoucké diecézi, když mu bylo umožněno, aby se od 3. července 1964 nastěhoval na faru do Radslavic u Přerova. Je to k neuvěření, ale z korespondence pana Kapitulního vikáře s krajským církevním odborem v Ostravě vyplynulo, že důstojný pán František Borák obdržel ústní předběžný souhlas k vedení duchovní správy při filiálním kostele sv. Josefa v Radslavicích, farnost Pavlovice u Přerova.

Státní souhlas duchovnímu mimo službu P. Františku Borákovi byl v omezeném rozsahu udělen 9. září 1964. Mohl však pouze vypomáhat při výkonu duchovní správy.

Při doznívání „Pražského jara 1968“ svitla naděje na plnohodnotnou duchovní službu i pro režimem pronásledované kněze.

Důstojný pán František Borák, duchovní mimo službu, obdržel 4. července 1968 /č.j. 1176-68/ státní souhlas k ustanovení na místo kooperátora při kostele sv. Jiljí v Pavlovicích u Přerova s právní účinností od 1. července 1968. Na faře v Radslavicích zaslouženě prožil jedenáct posledních a hlavně pokojných let svého těžkého života.

Plně se věnoval své oblíbené historii. Jako všeobecně uznávaný znalec latiny, staroslověnštiny a staročestiny se podrobně zabýval dílem kronikáře Kosmy. Důstojný pan František Borák patřil mezi přední badatele Kosmových anagramů - při hledání skrytého obsahu v latinském textu Kosmovy kroniky. Zanechal nám obdivuhodný literární odkaz z oblasti vlastivědy a historie, čítající 23 publikovaných titulů.

K svému Mistru a Pánu odešel tento farníky mimořádně oblíbený kněz v pátek 25. července 1975 v 65. roce svého věku posílen svatými svátostmi, věrný služebník Pána, konzistorní rada, poručík duchovní služby československé armády v záloze a duchovní správce v Radslavicích.

Poslední rozloučení s P. Františkem Borákem se uskutečnilo v kostele sv. Josefa v Radslavicích ve středu 30. července 1975 v 9 hod. Po svaté liturgii bylo jeho tělo převezeno do kostela sv. Martina v Bánově, kde po smutečních obřadech v 15 hod bylo uloženo k dočasnému odpočinku do kněžské hrobky.

Ladislav Slámečka

Poděkování autora za pomoc:

*Ing. Ludmíle Alferi, Antonínu Borákovi a Ing. Martinu Borákovi - příbuzným d.p. Františka Boráka
Mgr. Světlaně Ptáčnickové, ředitelce Archivu bezpečnostních složek
Bc. Petře Rolcové a Mgr. Petru Holoubkovi, Arcibiskupství Hradec Králové
Mgr. Vítu Němcovi, archiváři Arcibiskupství Olomouc
Mgr. Anně Hurychové z farnosti Mlázovice
Otcí Petrovi, faráři ve Zlámance*

Mlynáři, pastýři a řezníci v době „od Serényi k Serényi“

Tehdejší zemědělství se dělilo do dvou významných oborů – pěstování obilí a pasterveckého způsobu chovu dobytka.

Posečené, usušené a vyláčené obilí se vezlo k **mlynáři**. K Bánovu patřil mlýn, ležící na potoce Bystřička, tehdy již zvaný jako „Podhorský“ (například u křtu 19. února 1686). V Bánově cesta k němu začínala v proluce mezi domy s nynějšími čísly 85 a 86, kde nyní začíná ulice zvaná Ulička. K 18. listopadu 1686 v něm bydlel „Jan Minář Kopunec“, který měl kromě manželky také 3 dcery ve věku 12, 8 a 6 let a jednoho čtyřletého syna. Z křestní matricy se dozvídáme, že onen syn se jmenoval „Johanes“. Narodil se 23. října 1682 a 24. října byl pokřtěn. Jako rodičové jsou uváděni „Johannes Kopunecz et Anna ze Mlina“. Jejich hospodářství tvořil půllán polí (2/4), 4 koně/oři, 3 krávy, 2 telata, 3 ovce, 8 prasat a drůbež. V listopadu 1770 byl mlýn očíslovaný dvěma čísly 135 a 136. Dnes náleží k obci Suchá Loz.

Jak se dozvídáme z opisu Odhadu statku Bánova a Bystřice z roku 1689 a z urbáře z 18. listopadu 1686, choval se dobytek jednak v panském dvoře a vesměs v každém domě městečka.

Nedostatek krmiva způsoboval, že se dobytek téměř po celý rok živil pastvou mimo městečko a jenom v malé míře, hlavně v zimě, se ustájil a přikrmoval senem a slámou. Pastva probíhala na pastvinách, na strništích (která zůstávala na polích po žních) a na úhorech (což jsou pole, která při tehdy používaném trojpolním/trojhonném systému zemědělství nebyla ten rok obdělávána). To také vedlo k tomu, že více sousedních polí/parcel dodržovalo stejný osevní postup, aby se dobytek mohl pást na větší celistvé ploše. Vepři se vodili „na pastvu“ hlavně do blízkých bukových a dubových lesů.

Protože se dobytek ustájoval pouze na zimu, nezabíraly tehdy chlévy velkou část stavení. Ale jednalo se o co nejjednodušším způsobem postavené objekty, mnohdy pouze přístřešky ohrazené proutím. Nežádka byl dobytek také zazimován v samotném domě, v „síní“. Ta předcházela obytné místnosti, „jizbě“, kde se podle potřeby zazimovalo drobné zvířectvo a drůbež. A naopak, přes letní sezónu lidé spávali také ve chlévech.

Dobytěk se krmil senem z humen a z luk „v horách“. Jednalo se o louky v tratích na Studeném vrchu a (nynějším) Lopeníku s názvy – Studené, Bošáčky, Obce a Seče. A také slámou z polí. Seno a sláma se ukládaly ve stozích, senících nebo stodolách. Také se mohlo využít půdního prostoru stavení, „húry“, kde se také přes letní sezónu spávalo. Jako podestýlky pro dobytek se používalo sušené listí.

Proto, ne méně, významnou osobou v městečku byl (obecní nebo panský) **pastýř** (latinsky „Pastor“). Pastýři se starali o svěřený pasoucí se dobytek, hlídali jej před krádežemi, zatouláním se, i zatouláním se na území jiné obce. Obávali se jeho nemoci a úhynu, proto se nežádka uchylovali k ochranným magickým praktikám.

20. září 1701 zemřel a 22. září byl pohřbený 80 letý „Jacobus Bajzu Pastor“. Možná se jednalo o původního majitele čtvrtlánového domu (který při číslování domů v roce 1770 dostal číslo 5), který je

Hrabě Kryštof II. Batthyányi, manžel Marie-Anny rozené Palochay Horváth de Palocsa, (latinsky de Palocian). V letech 1661 až 1687 majitelé Bánovského panství. 28. září 1674 a 18. listopadu 1686 (před prodejem Bánovského panství hraběti Serényimu) provedl soupisy svého bánovského majetku, tzv. urbáře. (Obrázek je přístupný na http://www.batthyany.at/17_jahrhundert.html?&L=0 .)

v urbáři z 28. září 1674 uváděný jako místo „pusté Jakuba Bajze“. K roku 1677 se jako majitel stále uvádí „Jaúb Bajza“. K roku 1656 dům obýval „Martin Masarzik“. Dá se říct, že původní čtvrtláník Jakub se buď svého majetku vzdal nebo o něj přišel a měl tehdy možnost jít buď „po žebrácké holi“ a nebo se mu naskytla možnost práce pastýře. Možná jemu, možná jeho synovi téhož jména, se 5. března 1694 narodil malý „Georgius“, který byl pokřtěn 7. března a jako jeho rodiče jsou uváděni „Jacoby Pastor et Catharina“.

29. ledna 1689 se narodil a 30. ledna byl pokřtěn „Andreas“, jehož rodiči byli „Andreas Pastor“ a „Regina“. Měli vazbu na sousední Nivnici, protože oba jeho křestní kmotři pocházeli z Nivnice. O dva a půl roku později 30. června 1691 se jim narodila a 31. června byla pokřtěna „Anna“. Jako rodičové jsou však už uváděni „Andreas Borak v.p.: Regina“. Manželka „Regina“ zemřela a byla pochována 24. července 1700 ve svých 36 letech.

Dalším pastýřem byl Kazimír. Ve svých „2 letech“, 7. dubna 1687 zemřela a 8. dubna byla pochována „dczerka Kazimirza Pastirzi“.

Nejspíše se jednalo o „Kazimira Polacha“, který je uvedený jako svědek při pohřbu 9. května a 27. května 1683. Možná se jednalo o onoho Kazimíra (28. ledna 1691 se uvádí jako svatební svědek), který si při svatbě 24. ledna 1694 bral za manželku Annu. Oba jsou v matrice uvedeni jako „Casimirus Borákú cum Anna filia Martiani Tychaczek ves Banowio“.

Kde tito pastýři bydleli? Nevíme. Přes pasteveckou sezónu možná v „salaši“ či „kolibě“ (která se zmiňuje k roku 1657 na nedalekých hrozenkovských kopanicích). Možná v panském dvoře nebo v obecní pastoušce.

Jako majitel statku s poli se příjmení Borák zmiňuje až roku 1688, kdy měl Jan Borák lhůtu na půllánové místo, nacházející se v místě dnešních domů od roku 1770 očíslovaných čísly 118 a 119. To se od třicetileté války až do té doby uvádí jako pusté místo Ircovské/Grčovské/Kirčovské (urbáře z let 1674 a 1686 a lánový rejstřík k roku 1677). Nivnická matrika zemřelých uvádí k lednu 1687 úmrtí tříletého dítěte „infans Simon“ jehož otcem byl „Joannis Borak ... omnes ex Nivnitz“. Možná se jednalo o příbuzného výše zmíněných pastýřů, který získal dům s poli v Bánově. Získáním statku nebo přiřazením se na jiný statek, opustili oni pastýři svou profesi a byli přijati mezi plnoprávné občany městečka se všemi právy a povinnostmi. 3. listopadu 1701 zemřela a 4. listopadu byla pochována 80 letá „Ewa Boraczka“, možná jejich mamka.

V souvislosti s chovem dobytka je vhodné se zmínit o bánovském **řezníkově** (tehdy zvaném „masař“). 28. února 1684 zemřel

a 29. února (onoho přestupného roku) byl pochován 48 letý „Matyas Massar“. A dále k 20. říjnu 1686 se uvádí jako jeden z křesťných kmotrů „Jan Masars“. Příjmení „Masař“ se neuvádí v žádném urbáři ani lánovém rejstříku. Proto k nim nemůžeme říct nic bližšího.

Tím, že kolem bánovských humen byla pouze pole a podle informace z dopisu z 10. října 1687 obec nevlastnila „žádné vinohrady ani šcepoví (sady)“, nevyskytuje se tu profese ani „hotaře“, ani sadaře.

Martin Borák

Poznámka:

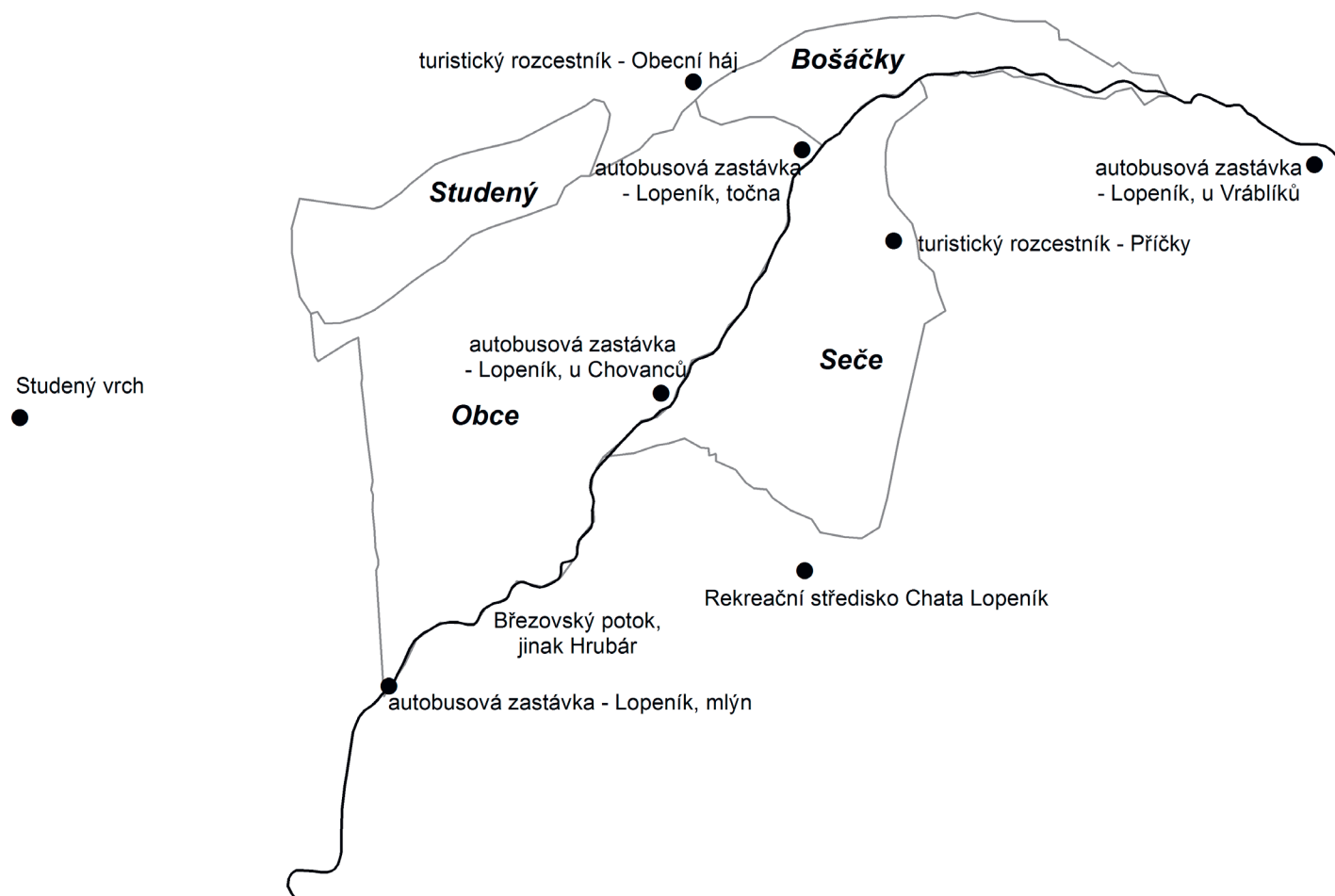
Až o století později, od 2. poloviny 18. století, se ve větší míře rozšířilo pěstování brambor, krmné řepy, jetele, vojtěšky, směsky. Jakmile se toto pěstování dostatečně vžilo, přikročilo se k ustájení dobytka, ten byl krměn a získaný hnůj se odvážel na pole, která již nemusela být úhorována a zvětšila se jejich plocha.)

Podklady:

Mážel, Otakar – Vajdiš, Jaroslav: Slovácko – architektonický vývoj vesnice. 1958, s. 30-31 a s. 40-41.

Frolec, Václav: Krevní knihy jako pramen etnografického studia. Sborník prací Filozofické fakulty univerzity Brno, C27, Brno 1980, s. 315-325. (Přístupné na https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/102801/C_Historica_27-1980-1_31.pdf?sequence=1.)

Poznámky z pozůstalosti Františka Boráka.

Vykreslení bánovských tratí Studené, Bošáčky, Obce a Seče na Studeném vrchu a (nynější) Lopeníku z roku 1828. (Přístupný na <http://www.mza.cz/indikacniskici/>.)

Barvy podzimu a stravy

Přináším krátkú prozaickú prochádzku podzimní krajinou plnú jídla aj pití pro tých, co jím střevo až tak úplně neumí pochrúpat rýmy, eště k tomu s nádechem východní medicíny.

Ono právě ve dny podzimní by sa mělo střevu, hlavně tomu kratšímu, ale s větším průměrem, věnovat největší pozornosti. Proč? Zeptál by sa lajk. Beztak tama akorát ráz za deň (v dobrém případě) projde stolica. Odborně zdatnější člověk eště může rozpoznat ze vzhledu stolice stav svojí kondice. Ale už málokdo je schopen pouhým okem vidět, ač to většina z nás ví, že v onom tlustém střevu je daleko víc života, než v lesním mraveništu, a to už je co říct. Ani aritmaticky nejnadanější deváťák by sa do konca školního roku neuměl dopočítat, kolik to bakterií, nedaj Bože to eště rozdělit na prospěšné a neprospěšné, ve střevu je.

Ale bystřejšímu děcku už bysme mohli zkusit dat otázku, kdo takéž haldě různorodých bakterií velí. Áno, každý to ráz mosí odhalit a údivem sa mu možná orosí čelo, ale každý máme pod sebou na starost milióny, možná miliardy bakterií. A včil sa ukažme, kterak sme schopní vladaři. Zda koblihama a fabrikovými uzeninama mazat med kolem huby a střevní obyvatele naklónit šálením na temnú stranu? Lebo v súladu s přírodou, ročním obdobím a zažitými zvyklostama hospodařit udržitelným způsobem vedúcím ke zdraví? Kdo je pro druhú možnosť, nechť zvaží pokračování ve čtení odrážajícím barvy podzimu.

Jak sa objevují první žlutavé lístky na stromoch, jistě dozrávajú hruštičky, jablíčka, nebo aj nejaké hrozénky. Je čas nadělat kompoty, napéct sladkého pečiva ovocem slazeného. To nám posílí trávení a v dobrém trávení je předpoklad pro zdárné šíření sa prospěšných bakterií. Nesladíme ale rafinovaným cukrem a vyhýbáme sa bíléj múce. Pamatujte, že "bílé jedy" svádájú vše na temnú stranu, kde sa daří nedobrym bakteriám a třeba plísnám. A co je eště žlutého? Pravda, burčák. Kvalitní burčák je magnátem na kvasinky a vitamíny a može byt nápomocný v dějoch střevní mikroflóry. Jak sa říká, vypit ho tolik, co má člověk krve. Ale né na posezení. To byste pak zhruba stejný objem mohli nestíhat odložit do záchodu v trochu jináč formě.

Jak ideme dál, cestu lemují lístky oranžové nebo červené. To je dobré, dyž si připomeneme třeba mrkvu, dyně, řepu. Vyvařit ve vývaru, s masem a košťama, pro střevo blahodárné. Aj zapečené sa hodí. Tato zelenina, podobně jak plnohodnotné celozrnné obilné pokrmy, obsahují v podobě vlákniny takzvané prebiotika. To slúží dajme tomu tak, že si z těchto prebiotik stavijá miliónové kolonie bakterií domečky a městečka, kde sa jim daří žít a dokonce vytlačovat nekamarádkské protivníky. A včil pozor, jistě znáte pojem "probiotika". Včil si povíme, jak do sebe dostat prebiotika aj s probiotikama zaráz. Postrúhat jakúkoliv kořenovou zeleninu a třeba aj zelé, nasolit a dat kvasit. Plno informací sa dá všude najít aj o rychlokvašenéj zelenině "pikles". Ale opět s mírou, jedná sa o vysoce koncentrovanú nálož příznivých bakterií, kvasinek, vitamínů a fytoživin. Dobrého pomálu, ale v pravidelnosti.

Září aj říjen sa občas probúzá v mlze a v pavučinkovém závoji. Takové barvy nám asocijujú cibulu a česnek, co? Jednak táto zelenina umí ve vařené formě poslužit kterak stavební prebiotický

materiál, ale zároveň, a to hlavně v čerstvé formě, zbraň proti nežádúcím osadníkům střeva aj celého těla, bakteriám, parazitom a dokonca aj dnes módním virom! Na viry vzpomeňme aj pomocnicu třapatku nachovú. A jak je to se slivovicú? Hledisko je takové, že na podzim je nejdál do aktivity jater na jaře, a plíce rády, když má neco rozptylovací povahu, což ve striktně umírněném množství povoluje konzumacu. V rámci těchto barev nezapomeňme na kysané mléčné výrobky z šetrného zemědělství, které střevu také napomožú, nejste-li zrovna metabolický typ mléčného v jakékoliv podobě opovrhující.

Podobně jak v tlustém střevě, aj ke konci pojednání nám to začíná hnědnout, stejně jak převážná část krajiny poorané, nebo listím seschlé. Zde je příhodno zmínit kváskové chleby, žitné, špaldové. Ty sú nejdůležitějším základem pro spokojenost obyvatelstva nám svěřeného střeva, protože obilovin sa ve společnosti konzumuje z hlediska podílu složek potravy najvíc. A vytlačíme-li něma z jídelníčku pečivo z droždí vzešlé, přihrávající záškodnému osídlení střeva, máme velký krok ke spokojenosti. Hnědé sú aj klobásky a uzeniny. A to je buď a nebo. Buď jich máte poctivě a časově dostatečně naložené v soli, koření a česneku, což za odborného uzení može vyprodukovat vyživující pokrm, eště dyž maso pocházá z domácího nebo nejakého šetrného, třeba ekologického chovu. Nebo jich kúpite v supermarketě rychlosolama vyhóněné a dusitanama zaležané, aby měly pěknú barvu, sic sa nekazily. Co ale v potravině osídíš, v těle o to víc odskáčeš, v tomto případě bezesrandy aj karcionomicky. Můj názor na škodlivost červeného masa nespočívá v jeho barvě, ale ve způsobu chovu a hlavně zpracování masa a právě pak aj toto má rozhodný vliv, zda ve vašem střevě vyhrajú domácí, lebo hosté. Toš tak, jezte tak, ať víte, kdo ste, co ste.

Pěkný podzim vinšuju

Marek Smetana, JJSP

Tělocvičná jednota Sokol Bánov

Rozvrh cvičebních hodin - Cvičební rok 2020 - 2021

Den	Název cvičení/sportu	Čas konání	Cvičí	Místo konání	Vedoucí cvičení/sportu
Úterý	Body fit	18.00 - 19.00	Ženy	ZŠ	sest. Kateřina Nováková
	Stolní tenis - trénink	19.00 - 21.00	Muži + Ženy + Dorost	ZŠ	br. Jaroslav Vítek
Středa	Zdravotní tělocvik	18.30 - 19.30	Ženy	ZŠ	sest. Karin Švehlíková
	Odbíjená	17.30 - 19.30	Muži + dorost	SH	br. Jakub Vašíček
	Badminton	19.30 - 21.30	Muži + Ženy	SH	br. Luděk Vavrys
Čtvrtek	Stolní tenis žactvo - trénink	17.00 - 18.15	Žactvo	ZŠ	sest. I. Píšková, br. M. Balouch
Pátek	Stolní tenis - trénink	18.00 - 20.45	Muži + Ženy + Dorost	ZŠ	br. Jaroslav Vítek
Sobota	Stolní tenis- zápasy	dle podr. rozpisu 15.00 - 21.00	Muži + Ženy + Dorost	ZŠ	br. Jaroslav Vítek br. Milan Balouch
	Stolní tenis- zápasy	dle podr. rozpisu 15.00 - 21.00			br. J. Vítek, sest. I. Píšková br. M. Balouch, br. M. Čapka

Tento rozvrh platí v případě, že bude pro veřejnost otevřen jak sál SH, tak tělocvična ZŠ.

Rozlosování FC Bánov PODZIM 2020

Muži - Okresní soutěž C	Dorost - Okresní přebor	Žáci - Okresní soutěž M (7+1)	Přípravka st. + ml.- OP, (3 kola)
Ne 16.8. 17:00 venku Bystřice p. Lop. 16:00 OA	volno	volno	volno
Ne 23.8. 16:30 doma Přečkovice	So!! 22.8. 13:30 venku Bojkovice B (Pitín) 12:15 odjezd	Ne 23.8. 12:30 venku Záhorovice 11:30 odjezd	volno
Ne 30.8. 15:00 venku St. Hrozenkov 13:45 OA	Ne 30.8. 13:30 doma Jalubí	Po! 31.8. 10:00 doma Havříce	So 29.8. st. 14:00 doma Nivnice ml. 15:00
Ne 6.9. 16:00 doma Žitková	Ne 6.9. 16:00 venku Březolupy 14:45 odjezd	Ne 6.9. 13:30 venku Hradčovice 12:15 odjezd	So 5.9. 13:30 venku Hradčovice 12:30 odjezd
Ne 13.9. 10:30 venku Orel Uh. Brod 9:30 OA	Ne 13.9. 13:30 doma Babice	Ne 13.9. 14:00 venku Popovice 12:45 odjezd	So 12.9. st. 14:00 doma Slavkov ml. 15:00
Ne 20.9. 15:30 doma Rudice	So!! 19.9. 13:00 venku Ostrožská N. Ves 11:45 odjezd	Ne 20.9. 10:00 doma Bojkovice B	So 19.9. st. 14:00 doma Dolní Němčí ml. 15:00
Ne 27.9. 15:00 venku Suchá Loz 14:00 OA	volno	Ne 27.9. 12:30 venku Březová 11:15 odjezd	Ne! 27.9. 10:00 venku Hluk 9:00 odjezd
NT Po 28.9. 15:00	NT Po 28.9. 12:30	NT Po 28.9. 10:00	NT Po 28.9. 14:00
Ne 4.10. 15:00 doma Bojkovice B (Pitín)	Ne 4.10. 10:15 venku Mařatice 9:00 odjezd	Ne 4.10. 10:00 doma Rudice	So 3.10. st. 14:00 doma Újezdec-Orel Uh. Brod 15:00 ml.
Ne 11.10. 15:00 venku Korytná 13:45 OA	Ne 11.10. 13:30 doma Šumice	Ne 11.10. 12:30 venku Suchá Loz 11:30 odjezd	So 10.10. 14:00 venku Strání 12:45 odjezd
Ne 18.10. 14:30 doma Komňa	So!! 17.10. 14:30 venku Uh. Ostroj 13:15 odjezd	Ne 18.10. 10:00 doma Prakšice	So 17.10. 11:00 venku Nivnice 10:00 odjezd
volno	Ne 25.10 13:30 doma Polešovice	Ne 25.10. 12:00 venku Nivnice 11:00 odjezd	So 24.10. st. 14:00 doma Hradčovice ml. 15:00
NT St 28.10. 14:00	NT St 28.10. 11:30	NT St 28.10. 10:00	NT St 28.10. 14:00
volno	Ne 1.11. 13:30 doma Hradčovice	Ne 1.11. 10:00 doma Újezdec	So 31.10. 12:30 doma Slavkov 11:30 odjezd

OA - osobní auto / ??? - Předehrávka - pouze za příznivého počasí !!

ZT - změna termínu

Nová provozní doba České pošty v Bánově

Platí od 1.10.2020

Pondělí	13:00 – 18:00
Úterý	8:00 – 12:00 13:00 – 14:00
Středa	13:00 – 18:00
Čtvrtek	8:00 – 12:00 13:00 – 14:00
Pátek	8:00 – 12:00 13:00 – 14:00
Sobota	Zavřeno
Neděle	Zavřeno

INFO Z PÁLENICE

Z důvodu novely zákona o lihu je od 1.1.2020 spotřební daň na lih z pěstitelského pálení **162,- Kč za 1 laa** (litr absolutního alkoholu), tudíž výsledná cena za pálení je **270 Kč za 1 laa**, to je **130 Kč za 1l 50% pálenky**.

Nechceme už bydlet v paneláku.

Proto hledáme RD se zahrádkou.
Počítáme i s rekonstrukcí.
Děkuji za nabídky.

Tel. 736 706 224

Společenská kronika

Narození:

Jonáš Horňák

90 let

Vlasta Zálešáková

Rozloučili jsme se:

Anna Šimková
Anna Úšelová

85 let

Anna Beníčková

Naši jubilanti:

95 let

Filomena Slezáková
Marie Madajová

55. výročí sňatku

Ladislav a Emílie Gorčíkovi

91 let

Bohumila Mahdalová

50. výročí sňatku

Milan a Františka Mandíkovi
Josef a Anna Bujákoví

Sňatky v Bánově:

Miroslav Janků a Kateřina Bendová

Ondřej Popelka a Jana Horňáková

Vít Sedlák a Naděžda Chovancová

David Pöschl a Monika Zváralová

Jiří Krkoška a Monika Zálešáková

Martin Vystrčil a Magdalena Botková

Periodický tisk územního samosprávného celku, vydává Obec Bánov z finančních prostředků Obce Bánov, č. p. 700, 687 54, IČO: 290 785, tel.: 572 646 121, zpravodaj.banov@seznam.cz, www.banov.cz,

občasník, ev. č. MK ČR E 13138, datum vydání 2.10. 2020, titulní foto Andrea Koníčková
Tisk: vydavatelství Brázda, Tyršova 4, 695 01 Hodonín, www.tiskarnabrazda.cz

e-mail: zpravodaj.banov@seznam.cz

Bánovské leto 2020

foto Přemysl Čech
www.banov.cz

Bánovské hody

6. - 8. listopadu 2020

pátek 6. listopadu

Hodová zábava se skupinou Křídla
pořádá FC Bánov, sportovní hala

Posezení u cimbálu s CM Pajtáš
pořádá Kohútek, pálenice, od 18:30 hodin

sobota 7. listopadu

Dětská diskotéka, skákací hrad, tvořivé dílničky a další atrakce pro děti
14.00 - 18.00 hod., sportovní hala

Prodejní výstava keramiky Adély Volné
14.00 - 18.00 hod., suterén Obecního úřadu

Hodový prodej Tvoření pro radost Věrky Bušové
14.00 - 18.00 hod., sportovní hala

Slavnostní mše ke cti sv. Martina
v 17.00 hod., kostel sv. Martina, slouží P. Mgr. Zdeněk Graas, farář v Pitíně

Pocta sv. Martinovi za účasti svatomartinské družiny
v 18.00 hod., u kostela

Po skončení programu vyjde světelný průvod od kostela na Jarmek (lampióny s sebou)

Ohňová show v podání skupiny Pali-tchi, ohňostroj
v 18.45 hod., hřiště na Jarmeku

neděle 8. listopadu

Slavnostní mše ke cti sv. Martina s účastí krojovaných a místních spolků
v 10.30 hod., kostel sv. Martina

slouží P. ThLic. Robert Pokrywka Th.D. farář v Popovicích a bývalý jáhen v Bánově

Dětská diskotéka, skákací hrad, tvořivé dílničky a další atrakce pro děti
14.00-18.00 hod., sportovní hala

Prodejní výstava keramiky Adély Volné
14.00 - 18.00 hod., suterén Obecního úřadu

Hodový prodej Tvoření pro radost Věrky Bušové
14.00 - 18.00 hod., sportovní hala

pondělí 9. listopadu

Hodky na Trestňáku s harmonikáři

Hodky v hospodě u Bujáků

**Program může být částečně zrušen nebo upraven
dle vývoje aktuální epidemiologické situace.**